

Любі Лео, Авроро, Ною, Альбо, Юліє та Мані!

Я всівся перед екраном комп'ютера, щоби написати вам листа, і, щиро кажучи, просто зараз сиджу немов на голках. Доволі дивно зв'язуватися з вами в такий спосіб.

Мій задум такий: написане нині стане маленькою книжкою для широкого загалу. Такий текст – який будь-хто може прочитати, але який адресований насамперед конкретній людині або людям – називають «відкритим листом».

Тож цього листа ви не зможете прочитати, доки його не надрукують. Але вам не варто хвилюватися, адже я не розповідатиму анічогісінько про цю книжку, доки вона, як то кажуть, не побачить світ, себто її не опублікує видавництво. З нетерпінням чекаю того дня, коли зможу її кожному з вас вручити, я це навіть уже запланував, і, схоже, то буде урочиста мить – і для вас, і для мене. Побачимо, чи отримає кожен із вас цього листа-книжку від дідуся індивідуально, чи ми влаштуємо з цієї нагоди гучну вечірку в котрійсь із наших домівок.

Я не вперше пишу такого літературного листа. У кількох своїх книжках я використовував цю форму, щоправда, адресував їх вигаданим персонажам.

Єдиним винятком був лист від жінки – який я із задоволенням скомпонував сам – до відомого єпископа й Отця Церкви, який жив у Північній Африці 1600 років тому. Я хотів, щоби її голос почули, як мовиться. Вона була реальною особою, як нам відомо зі «Сповіді» самого єпископа, але ми мало що знаємо про неї, крім того, що Отець Церкви одного дня виставив жінку за двері після багатьох років спільного життя. Ми навіть не знаємо її імені, тому я назвав її Флорія Емілія.

Єпископ, певна річ, ніколи не прочитає листа від Флорії, але я хотів, щоби з його змістом ознайомилося якомога більше послідовників Отця. Тому у самій книжці я обігрував думку, немов він таки отримав того листа від нещасної жінки, яку колись так сильно кохав.

Однак Отець Церкви свій вибір зробив: замість кохання до жінки в земному житті обрав вічне життя в потойбічному світі. Він вважав ці речі непокєднуваними.

Нам же, напевне, найважливіше зауважити його готовність пожертвувати життям у цьому світі задля низки уявлень про *інший* світ. Ця проблема за понад 1600 років не втратила актуальності, і вона опинилася серед філософських питань, про які йтиметься у цій книжці.

Для мене абсолютно новим є написання відкритого листа реальним людям, які живуть сьогодні. Ви різного віку – на момент написання цієї книжки вам, трьом дівчатам і трьом хлопцям, від кількох тижнів до вісімнадцяти років. Утім, ви маєте дещо спільне, і я маю на увазі не лише спільного дідуся. Ні-ні, я про зовсім інше й набагато важливіше: ви всі народилися у ХХІ столітті, і більшість із вас, можливо, усі шестеро, житимете в ньому все життя, а хтось, маю таку надію, зазирне на схилі літ у ХХІІ століття.

Сам я народився у середині ХХ століття. Це означає, що цей текст охоплюватиме понад 150 років. Без най-

меншого сумніву стверджую, що саме ці 150 років будуть одними з найважливіших років історії людства, а також історії нашої планети.

Я повинен вам дещо розповісти, а також хочу познайомити вас із низкою поглядів. Ідеться про погляди на життя, людську цивілізацію і наш власний крихкий світ у Всесвіті. Сподіваюся, все це вдасться подати як більш-менш пов'язані роздуми. Однак водночас намагатимуся зосередитися на одній конкретній темі за раз.

Також у процесі я ставитиму вам запитання. На деякі з них я і сам не знаю відповіді, але на багато інших ви колись зможете відповісти, якщо читатимете (і перечитуватимете!) цей лист наприкінці століття. Тільки не намагайтеся відповідати мені. Ваші слова я ніколи не почув, достоту як північноафриканський єпископ ніколи не почув слова Флорії.

Вкрай просто звертатися до своїх нащадків або до майбутніх поколінь. Та ті, хто житимуть після нас, ніколи не зможуть озирнутися і відгукнутися.

Щоби пояснити, що я маю на увазі, одразу запитаю: який вигляд має світ наприкінці XXI століття?

Таке запитання варто ставити просто зараз – що раніше, то ліпше – адже, хоч і відповіді сьогодні ніхто не знає, саме ми, нині живі, *будемо створювати* кінець XXI століття. Що ж, «створювати кінець XXI століття» – може, дещо складне формулювання, та й це не справа одного дня. Але ви однаково зрозумієте, що я маю на увазі, і, можливо, десь у майбутньому, матимете змогу обміркувати, чому дідусь висловився саме так.

Оскільки ви всі різного віку, наймолодшим із вас доведеться зачекати ще кілька років, перш ніж прочитати те, що я пишу. Я звертаюся до моїх дорослих онуків, кому

приблизно 16–17 років. Це означає, що Аврора й Лео вже достатньо зрілі, щоби вслідкувати за думками, які дідусь тут збирається викладати, принаймні за більшістю з них. (Однак іноді, напевне, не завадить звертатися до словника, адже я неодмінно використовуватиму незнайомі слова та поняття.) Та водночас сподіваюся, що кожен із вас зможе перечитати цю книжку, щойно подорослішає і здобуде більше життєвого досвіду. Тому я пишу також і Ноеві, Альбі та Юлії. І тобі також, маленький Мані! Вітаю у світі! Коли писатиму далі, уявлятиму всіх вас.

Я звертаюся до шести представників юного покоління. Яка нагода і яка честь! Шість молодих громадян світу!